REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birouri de anunciuri:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicări mai dese după tarifă și învoială
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în flăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 139. Brașov, Joi 22 Iunie (5 Iulie). 1900.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Iulie st. v. 1900

se deschide nou abonament, la care învităm pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 coróne; pe șése luni 12 coróne; pe trei luni 6 coróne; pe o lună 2 coróne.

Pentru România și streinătate: pe un an 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se póte face mai ușor prin *mandate postale.*

Administrațiunea.

Jubileul gimnasiului nostru.

Brașov, 21 Iunie v.

Cinci-deci de ani de muncă și stăruințe nobile pentru luminarea și cultura némului; cinci-deci de ani de jertfe continue și nesfîrșite, aduse cu acea însuflețire, cu acea credință tare și nestrămutată, că ținta măréță se va ajunge în mânia tuturor piedecilor vremelnice; cinci-deci de ani de conlucrare frățéscă și desinteresată, de sfătuiri seriose, de îngrijiri zelóse pentru buna reușită a întreprinderii celei mari, menită a da poporului putința de a-și lumina mintea învêțând carte în dulcea sa limbă maternă: étă însemnătatea înălțătórei aniversări a „clădirei Ierusalimului românesc“ din orașul nostru, cum îi plăcea a dice, în avêntul sêu entusiast, fericitului Ioan Popasu, care ca protopop român al Brașovului a premers cu bunul esemplu și a presidat activitătii nobile și generóse, prin care în anul 1850 s'a pus temelia gimnasiului român din Brașov.

Acésta aniversare, ce se va serba în dina de Sf. Petru și Pavel, trebue sĕ deștepte în noi cei de adi — cari chemați suntem a continua opera de regenerare și de progres, începută cu atâta însuflețire și abnegare de părinții și înaintașii noștri — pe lângă sentimentele de adêncă recunoscință, și consciința de marea datoriă, ce o avem nu numai de a persevera pe cărarea mântuitóre bătută de ei, ci de a nisui și stărui din resputeri pentru a perfecționa tot mai mult opera lor, a-o scuti și apĕra contra vijeliei timpului, și, transpunêndu-ne cu gândul în acea epocă fericită de activitate roditóre, ce a isvorit din înțelegere și dragoste frățéscă, a lua esemplu dela ei și a-ne îmbărbăta de succesele dobîndite de ei.

Și într'adevĕr, ce póte sĕ ne înalțe mai mult sufletele, decât urmărind cu de-amĕruntul stăruințele și faptele întemeiătorilor și ale binefăcĕtorilor gimnasiului nostru în acest interval de o jumĕtate de secol?

Cu tótă schimbarea, ce s'a produs în viața poporului nostru, după mari jertfe aduse de el în anii de turburări, situațiunea lui era și în anul 1850 destul de dificilă, căci îi lipsiau de tóte și rĕmase avisat tot numai la zelul, energia de inițiativă și de activitate și la iubirea de jertfă a bărbaților sĕi luminați, cari conduceau causa lui sfântă.

Cea mai mare lipsă însĕ o simțiau, mai ales în părțile acestea de miadă-di ale Ardealului, Românii în ce privia școlele. Lozinca era pe atunci: scóle, prin cari sĕ se pótă da învĕțătură poporului!

Erau convinși cu toții, că a sosit un timp, în care și Românii, décă voiau sĕ între în concertul națiunilor patriei, trebuiau sĕ se întăréscă cu arma învĕțăturei și a sciinței. Cei mai luminați pĕtrundeau cu spiritul lor neapĕrata trebuință, ce se impunea de-a scóte poporul din întunerecul vécurilor, ér ceilalți simțiau acésta mai mult instinctiv, însĕ toți erau conduși de aceeași dorință și de aceeași nisuință și credință, căci se iubeau și aveau încredere unii față cu alții.

Așa și Românii brașoveni. Cei cu învĕțătură și cu esperiență formau sfatul. Ei luau inițiativa, ér ceilalți le urmau cu încredere și îi sprijineau din tóte puterile, cu cuvêntul, cu fapta și cu jertfe materiale în tóte întreprinderile, ce le aflau bune și salutare pentru națiune.

Așa s'a sĕvêrșit și măréța activitate, care a dat ființă gimnasiului nostru. Trebue ca cine-va sĕ cetéscă cu atențiune istoricul școlelor centrale române din Brașov, care în urma salutarei inițiative a corpului profesoral va apăré dilele acestea, ca sĕ înțelégă cât de multă muncă spirituală și cât de mari jertfe materiale au trebuit sĕ se presteze, pentru ca sĕ se pótă realisa marea operă a înființărei acestor școle.

Prin propriele forțe numai Românii brașoveni au putut isbuti a-și vedé încoronate dorințele. Și décă nu era acest zel, acéstă însuflețire și iubire de jertfă, ce au manifestat'o în deosebi vrednicii neguțători din Brașov, cine scie, de mai aveam astădi un gimnasiu român în Brașov.

Era vorba pe atunci, ba se făcuse chiar pași din partea neuitatului archiereu Șaguna, care se bucura de-o mare influență la guvernul țerii, de a-se înființa mai multe gimnasii române în Ardeal din partea statului. Acésta însĕ nu s'a întêmplat și, décă Românii brașoveni nu urmau devisei: „Ajută-ți și Dumnedeu te va ajuta“, așteptarea li-ar fi rĕmas zădarnică.

Acum, că suntem așa de fericiți a puté serba resultatele de cinci-deci de ani ale activității de sine stătătóre, frățescĭ și desinteresate a Românilor brașoveni, prin care s'au înființat și susținut școlele nóstre, aducem memoriei neuitaților întemeiători și binefăcĕtori prinosul eternei nóstre recunoscințe și urăm urmașilor, ca inspirându-se necontenit de geniul bun ce a condus pe antecesorii în lucrarea lor, sĕ aibă parte a vedé sporiți însutit și înmiit talanții, ce i-au depus ei cu atâta iubire pe altarul națiunei.

Mausoleul familiei Mocsonyi.

(Sânțirea Mausoleului. — Parastas. — Depunerea osămintelor străbunului familiei)

Foen (Fény), 1 Iulie 1900 n.

Adi s'a petrecut în comuna nóstră, aprópe pur românéscă, un act de pietate, rar în feliul sĕu, rar și ca întêmplare. 'Mi voiŭ da tótă silința, ca sĕ-l fac bine priceput onor. cetitori.

Originea familiei de Mocsonyi — după tradiție.

La anul 1682, adecă pe timpul când beliducele Eugen de Savoia raporta în părțile Bănatului Timișan victorii gloriose asupra Turcilor, scoțêndu-i și alungându-i din aceste părți ale „Ungariei sudice“ de adi, păgânul de Turc persecuta și schingiua de mórte pe toți creștinii de sub imperiul sĕu propriu, în chip de sĕlbatică rĕsbunare pentru bătăile, ce le mânca pe câmpul de rĕsboiŭ. Pe acel timp trupina familiei, despre care Vĕ scriu, trăia în *Moscopole*, capitala de atunci a *Macedoniei*, care numĕra — cum se dice — peste 80.000 locuitori, și era mult chinuită de Turci, ca creștină fruntașă. Ne mai putênd suporta furia turcéscă, doi frați din numita familiă fug din Moscopole și se înroléză în armata sus-lăudatului beliduce. Unul dintre ei — numele nu i-se scie — s'a înrolat ca gregariŭ, éră altul, *Petru*, ca preot militar, și astfel au luptat și ei în contra Turcului spurcat. Gregariul (Mocsonyi) a cădut în lupta dela *Zenta*, éră *Petru*, care a servit în tabĕra patriarchului de odinióră Cernovici (Csernovics), a rĕmas în viață, și dela acest preot își ia familia de adi începutul sĕu.

La anul 1737 *Petru*, dovedind multele jertfe în sânge și avere aduse pentru imperiul și dinastia austriacă, a cerut nobilitarea și dotarea familiei; dér întêmplându-se, că nu mult după înaintarea acestei rugări Carol VI (ca împĕrat), al III-lea (ca rege al Ungariei) a rĕposat, cererea a rĕmas neresolvată până la anul 1782, când *Andreiŭ* Mocsonyi (fiiul preotului militar Petru) a obținut domeniul și predicatul *de Foen*. Tot în acest an a și rĕposat Andreiŭ.

La anul 1804 familia a trebuit din nou sĕ petiționeze și sĕ obțină diploma nobilitară din causă, că guvernul de pe atunci declarase — în genere — de nevalide tóte diplomele de nobilitare date în timpurile premerse. Tot în acest an se constată și o *ramificare* în familiă, astfel, că ramul lui Andreiŭ rĕmâne ca nobil în Bănat, până când alt ram, (al cui? nu se scie) ca „Armaliști“ trăiau în Tokai, Miskolcz-Pesta. Nu se póte însĕ constata nimic positiv relativ la acéstă ramificare.

In Foen *Ioan* Mocsonyi, fiiul lui Andreiŭ, s'a căsĕtorit cu o albanesă, frumsețe rară, și a avut cu ea 18 descendenți, éră cam între anii 1828—30 ramul „Armaliștilor“ se *unesce* cu ramul nobililor, adecă astfel, că ultimul „armalist“ *Mihaiŭ* a luat de soțiă pe *Ecaterina*, fiica nobilului *Ioan* de Foen, din care căsĕtoriă avem până adi pe iluștrii bărbați ai noștri: *Alexandru* și *Eugeniu.*

Scopul și istoricul Mausoleului.

Vorba fericitului Alexandri: „Unde-i unul — nu-i putere“... Pe acest motiv distinșii membri ai familiei, odinióră ramificate, s'au hotărît sĕ facă în viitor imposibilă o nouă ramificare, care, în sine luat, nu e decât o desbinare, și astfel temeliă neperitóre au pus *solidarității* familiare, iubirei și aderenței reciproce. Fiă iertatul Antoniu Mocsonyi de Foen (alt fiiu al lui Ioan) a fost — cum cetesc pe o tablă din Mausoleu — autorul acestei mărețe idei, éră nepoții de soră (Ecaterina), precum și demnul sĕu fiu (Zeno) au consimțit și, după mórtea lui Antoniu, au esecutat acest plan nobil și de mare învĕțătură pentru toți. Deci mai întâiŭ și-au adunat — prin exhumări — toți morții aparținĕtori familiilor odinióră ramificate, despre ale căror morminte au mai aflat urme. Au aflat în total 14 (patru-spre-dece) osăminte, între cari și pe ale lui Andreiŭ, fiiul capelanului castrens Petru, care a rĕposat la anul 1782 (diua, luna — nu se scie) și a fost înmormêntat lângă catedrala sêrbéscă din Timișóra. Adi toți acești decedați se află depuși în mausoleul despre care e vorba.

Mausoleul — de ce s'a zidit de sine stătător?

Comuna Foen ab origine gr. or. a fost mai înainte sub hierarhia sêrbéscă. Pe timpul până când nu s'a înființat Metropolia orthod. or. română, rĕposații familiei Mocsonyi se înmormêntau în cripta bisericei. După despărțirea hierarhică, cripta bisericei era deja plină, ér biserica însă-și — de tot defectuósă. Sêrbii, puțini la numĕr, trebuiau sĕ-și zidéscă biserică nouă. Familia Mocsonyi a făcut încercări se cadă de acord cu Sêrbii astfel, ca ea sĕ contribue cu multe mii de floriui la zidirea criptei și a bisericei lor, însĕ sub condiția, *ca cu ocasiunea înmormêntării membrilor familiari serviciul divin sĕ se facă în limba română și cu preoțime română.* Acéstă concesiune nu li-s'a făcut din partea autorităților bisericei sêrbesci, *éră familia Mocsonyi, la rêndul sĕu, nu a cedat sub nici o condiție dela folosirea limbei și preoțimei române cu ocasiunea înmormêntărilor.* Astfel apoi Sêrbii și-au făcut biserică, — éră familia Mocsonyi și-a zidit separat un Mausoleu, o zidire monumentală, care, cum dic ómeni esperți, n'are părechiă în tótă țéra.

Mausoleul.

Étă și o scurtă descriere a Mausoleului: Aședat este lângă cimiteriul comunei, pe o colină cam de 20 metri înaltă. Zidirea însa-și este un octogen acoperit de o cupolă înaltă rotundă, provĕdută la vêrf cu o cruce aurită. Internul: păreți albi, podélă de marmoră albă cu pete negre, jur împrejur, spațios ca a unei capele mărișóre, spre rĕsărit o micuță încăpere în zid, care servesce preoțimei celebrante ca altar. Pe ziduri 8 sfeșnice de fier negru pentru câte 10 lumini, éră în mijlocul capelei un imposant candelabru pentru vre-o 40—50 de lumini. Patru ferestri rotunde, pe fiecare sticlă de feréstră câte un apostol zugrăvit cu rară măestriă, ér razele sórelui ce străbat prin aceste sticle, resfiră „mândrul nostru tricolor“ în internul capelei.

In mijlocul capelei este o ușă de fier culcată și mobilă. Aci e locul pe care se

aşéḑă catafalcurile, de pe care apoi, la finea ceremoniei, sicriul dispare, apunênd în părţile suterane ale mausoleului, în cavou. Cavoul mausoleului este de o frumseţă estraordinară. O sală grandiósă, albă ca laptele, curată ca cristalul, împărţită prin ambite în forma crucei, în cele patru ambite căsuţe mititele, gingaşe, în carĭ sunt aşeḑate sicriile închise cu uşiţe de marmoră albă. In aceste căsulii odihnesc osămintele rĕposaţilor.

Tot mausoleului aparţine o evangeliă românéscă prea frumósă, a căreia legătură artistică costă numai vre-o 360 coróne şi o cădelniţă de argint aurită, care însĕ derivă din anul 1656 şi a fost cândva cădelniţa patriarhului or. sêrb. din Ipec. Acéstă cădelniţă, un op veneţian antic, este dedicată capelei şi familiei, de veteranul şi venerabilul nostru bărbat *V. Babeş*, cum am putut ceti din inscripţia de pe ea.

Opt anĭ s'a lucrat fără întrerupere la zidirea acestui mausoleu, spesele lui ating aprópe suma de una sută de mii coróne.

Sfinţirea Mausoleului.

De-odată cu actul sfinţirei mausoleului s'a sĕvêrşit şi un parastas pentru toţĭ decedaţiĭ înmormêntaţĭ deja, şi s'au înmormêntat din nou osămintele „strămoşului" Andreiŭ Mocsonyi de Foen, care, cum am pomenit mai sus, a rĕposat la anul 1782 şi era înmormêntat lângă catedrala sêrbéscă din Timişóra. Acest mormênt era însemnat cu o pétră de marmoră roşiă, cu multe inscripţiunĭ, dér aprópe nelegibile şi cu insigniile familiare nobilitare. Exhumarea s'a făcut în Sâmbăta trecută la óra 7 diminéţa; osĕmintele culese din mormênt au fost sfinţite de archimandritul sêrb, *Lyetrica*, asistat de 2 preoţĭ — fiind mormêntul pe teritor sêrbesc — apoi în sunetele clopotelor bisericei aşeḑate într'un nou sicriu de metal şi transportate la Foen prin societatea funebrală d'aicĭ „Sct. Margith". Ajunse séra în Foen, osĕmintele resp. sicriul au fost aşeḑate pe catafalcul din Mausoleu; pe sicriu era de cetit cu litere de aur: *„Andreiŭ Mocsonyi de Foen, rĕposat şi înmormêntat lângă catedrala sêrb. din Timişóra 1782, exhumat şi aşeḑat aicĭ în anul 1900, luna Iuniu"*. D'asupra sicriului o pompósă cunună de laurĭ cu douĕ pantlicĭ lungĭ şi late de mătase grea: una albastră, alta roşiă, purtând următórele inscripţiunĭ cu litere de argint: *„Strănepoţiĭ — Strămoşului"*.

Membrii familiei: D-nii *Zeno*, *Alexandru*, *Eugen*, tînĕrul jurist *Antoniu* (Toni) şi copilaşii d-lui Eugeniu: *Alexandru* şi *Antonie*, au sosit Sâmbătă după améḑĭ în Timişóra, unde au înoptat, éră Duminecă, ḑiua sfinţirei, des de diminéţă, însoţiţĭ de D-nii V. *Babeş*, Budapesta, Dr. Tr. *Putícĭ*, protop., P. *Rotariu*, Em. *Ungurianu*, Dr. A. *Cosma* şi Petru *Ionaşiu* toţĭ din Timişóra, au plecat cu tren separat până la comuna Keresztes, învecinată cu comuna Foen. La óra $7^1/_2$ sosiţĭ în Foen, la Mausoleu, a sosit şi preoţimea: 7 preoţĭ sub pontificarea d-lui I. *Pinciu*, protopopul Ciacovei, în al cărui protopopiat se află comuna Foen.

Actul ceremonial s'a sĕvêrşit cu multă evlaviă, cu cântărĭ frumóse şi alese, carĭ fac numai onóre preoţimei nóstre, un cor de plugarĭ, postat la uşa Mausoleului, a esecutat cu frumósă armoniă responsaliile. La urmă părintele protopop *Pinciu* a rostit o cuvêntare acomodată intonând recunoscinţa întreg neamului românesc datorită familiei de Mocsonyi şi a încheiat cu „Dumneḑeu sĕ odihnéscă în pace pe toţĭ rĕposaţiĭ acestei familii".

In decursul serviciului divin internul mausoleului era plin îndesat de public ales venit din tóte părţile, éră mulţimea de popor român, mic şi mare, tînĕr şi bĕtrân ocupa întrarea şi tóte aleiurile, ce conduc spre mausoleu. Fie-care dintre cei presenţĭ, înlăîntru şi afară, ţinea în mână câte o lumină aprinsă, aprópe 1000 de luminĭ s'au împărţit în mausoleu, ca şi poporului de afară.

La óra 10 ceremonia religiósă finindu-se, în presenţa tuturor s'a depărtat catafalcul, s'a dat la o parte uşa, éră sicriul a apus încet încetinel — până nu s'a mai vĕḑut.

Membrii familiei şi concomitenţii s'au reîntors la gară, ér poporul s'a adunat la masă spre a gusta „de pomană".

Dée ceriul ca „uşa" din mijlocul capelei mausoleului sĕ nu se mai deschidă nicĭ după ḑecĭ de anĭ!

Banffy se ridică.

N'are linişte busumflatul Banffy. Dă din mânĭ şi din picióre dóră-dóră va ajunge érăşĭ pe scaunul domniei. Cutreeră ţéra 'ntrégă, alérgă cu limba scósă din oraş în oraş sĕ vestéscă lumii, că vré sĕ reînvieze. Acum se arată prin Cluşiŭ, acum în Hont şi Neugrad, vênând popularitate, făcênd pe marele Maghiar şi grăind de rĕu pe toţĭ aceia, pe carĭ nu-i are la inimă. Şi orĭ unde merge, orĭ unde sĕ 'ntórce, ţine cuvêntărĭ la adunărĭ şi banchete şi, în calitate de „főudvarmester", glorifică coróna, sĕ tîrăe şi se linguşesce, ca sĕ reîntre érăşĭ în graţia curţii.

Aşa a făcut de curênd în *Şemniţ*, unde a presidat ḑilele acestea congresul minerilor şi forestierilor. Aicĭ a făcut elogii şi a încassat elogii chiar din partea primului funcţionar administrativ. Banffy a făcut şi la Şemniţ pe şeful de partid şi a împlântat în oraşul minelor stégul şovinismului maghiar, al cărui purtător patentat este. Primarul din Şemniţ i-a ţinut un toast, ḑicênd, că „pe fruntea lui Banffy vede noi laurĭ, căcĭ cel tare nu se teme de rugina vremilor şi iese chiar şi din mormênt," ér pentru-ca sĕ fiă şi mai bine înţeles, ḑise: „a urmat érăşĭ periodul, când sórtea îl chiamă érăşĭ în fruntea ţĕri" — pe Banffy.

Interesant, că la Şemniţ nu s'a dus nicĭ unul din miniştri, nicĭ representanţi anume trimişĭ din Budapesta. S'au genat, póte, sĕ şédă la o masă cu Banffy şi s'au temut, că li-se va lua în nume de rĕu, décă vor merge sĕ ciocnéscă paharul cu adversarul cel mai declarat al ministrului preşedinte. Absenţa acésta o întorc banffyştii tot asupra capului lui Szell şi ḑic: „bine, rĕmâneţĭ dér în Buda şi umblaţĭ pe la Vindobona, dér sĕ n'aşteptaţĭ dela noi încredere şi alipire." Cu alte cuvinte, sĕ nu aştepte Szell, ca la viitórele alegerĭ sĕ câştige victoriă în Şemniţ.

Evident, că — după cum se esprimă una din foile maghiare — pe când ministru-preşedinte Szell îşĭ nutresce vitele în Ratot, „mareşalul" Banffy face turneurĭ prin tótă ţéra, lăsând sĕ fiă sĕrbătorit, corteşind şi cucerind voturĭ şi încredere pentru viitórele alegerĭ; pórtă o straşnică campaniă contra lui Szell, agitéză, bănuesce, scornesce tot felul de scirĭ alarmante despre „pacturĭ" cu naţionalităţile; légă prietiniă cu kossuthiştii, nu-i pasă de bobârnacele tiszaiştilor şi sĕ dă ca tatăl şovinismului descreerat, ca sĕ cuceréscă pe naivĭ şi pe găgăuţĭ.

Cine scie, ce va mai fi. De-ocamdată vedem, că Banffy a încălecat marele cal buestru, şovinismul turbat, cu care speră sĕ ajungă érăşĭ la ólele cu carne — că dór' nu de geaba a ḑis el când ş'a luat adio dela scaunul ministerial: „tettekel tényező leszek" — voiŭ fi factor prin fapte.

Precum a ḑis aşa face. De vreţĭ sĕ sciţĭ *cum* face, urmăriţi-'i paşii şi cetiţĭ gazeta, ce şĭ-a înfiinţat'o cu anume scop, de a se ilustra ḑilnic ca cel mai „teribil" dintre şovinişti.

Evenimentele din China.

In China se petrec lucrurĭ grozave. Telegraful aduce amĕnunte despre uciderea ambasadorului german *Ketteler*, ucidere, pe care diplomaţia chinesă a negat'o la început, dér care se confirmă acum. Crima acésta a produs în Germania şi pretutindenĭ în Europa cea mai mare amărăciune, mai ales, că omorul acesta este ca şi un semnal dat Chinesilor de a stîrpi tot ce este strĕin în colosala împĕrăţiă.

Sângele vĕrsat a deşteptat şi mai mult poftele sângeróse ale Chinesilor. Ei s'au aruncat şi asupra ambasadelor, ale căror edificii le-au ars şi pe mulţime de servitorĭ indigenĭ i-au ucis de asemenea, aruncându-le cadavrele în flacărĭ. Ambasadorii strĕinĭ abia cu marĭ greutăţĭ s'au putut refugia la ambasada englesă. Un preot frances din Nanking telegrafézá, că din 20 Iunie duréză într'una măcelărirea Europenilor şi creştinilor în Peking.

Intr'aceea se vestesce, că din Tien-Cin au fost trimise cu mare grabă numĕróse trupe europene, carĭ ar fi şi sosit la Peking, după-ce Boxerii şi trupele chinese au fost bătute. Ministru de rĕsboiŭ chines *Junglu* a cerut ajutóre din provincii, căcĭ, ḑice el, „situaţia e desperată, 20—40,000 de trupe strĕine vor întra în Peking"; ér alt general chines, *Juang-Si-Kaj* spune: „In Peking au sosit estraordinar de multe trupe europene, după-ce Boxerii şi trupele chinese au fost bătute".

S'a început aşa-dér în tótă forma un crâncen rĕsboiŭ, fără de a fi fost declarat din vr'o parte, rĕsboiŭ, la care Chinesii se pregătesc acum din tóte puterile.

Confusiunea o măresce în China împrejurarea, că, după un raport telegrafic al lui „Daily Telegraph", principele *Tuan* a pus mâna pe împĕratul chines şi pe vĕduva împĕrătésă şi a proclamat de împĕrat pe fiiul sĕu.

Ĕtă acum scirile telegrafice despre evenimentele din urmă:

Uciderea ambasadorului german.

Scirea despre uciderea ambasadorului german *Ketteler* o confirmă oficial consulul german din *Cifu*. Consulul engles, tot din *Cifu*, trimite la Londra un raport telegrafic mai detaiat. El spune: Br. *Ketteler*, care era soldat şi era vestit pentru curagiul sĕu, a plecat călare în 18 Iunie, însoţit de un tâlmaciŭ numit *Cordes*, la Ciung-li-jamen, ca sĕ protesteze în contra atitudinei tot mai ameninţătóre a Boxerilor faţă de Europenĭ. Deşi ambasadorul fù făcut atent, că e periculos pentr'un European a umbla pe stradă, el totuşĭ încălecă şi, însoţit de Cordes, a plecat dela ambasadă spre edificiul în care se afla Ciung-li-jamen, care nu e situat tocmai departe. Nicĭ n'a eşit însĕ din strada ambasadelor, când o cétă de Boxerĭ şi soldaţĭ chinesĭ fanatisaţĭ au năvălit asupra lui, *l'au tras jos de pe cal şi l'au omorît pe pavagiul stradei.*

In timpul acesta o altă cétă a atacat pe *Cordes* şi l'a rănit mortal. *Cadavrul lui Ketteler a fost tăiat în bucăţĭ cu săbiile.* La vederea sângelui vĕrsat, horda înfuriată a năvălit apoi cu turbare asupra edificiului ambasadei germane şi asupra altor 6 ambasade, le-au dat foc şi le-au prefăcut în cenuşă, în timp ce servitorii chinesĭ ai ambasadelor au fost *parte mare ucişĭ* şi aruncaţĭ în flacărĭ. Este aprópe sigur, că arsă a fost şi ambasada austro-ungară. Se ḑice, că ceilalţĭ ambasadorĭ s'au refugiat la ambasada englesă.

Situaţia în Peking.

Agenţia *„Wolff"* din Berlin anunţă: Dela consulul german din Tien-Cin a sosit următorul raport cu data de 29 Iunie: Un curier chines a adus următórea încunoscinţare din Peking cu iscălitura Sir Robert *Hart*: *„Bergen*, al doilea secretar al ambasadei germane, a trimis comandantului trupelor europene scirea, că colonia strĕinilor este asediată la ambasade. *Situaţia este desperată. Grăbiţi-vĕ*".

O telegramă din *Berlin* spune, că consulul german *Zimmermann* din Tien-cin raportézá, că trupele europene din Peking n'au provisiunĭ şi muniţiunĭ. Ér după scirile private telegrafice, ce le-au primit din China comercianţii din *Anvers*, situaţia e fórte gravă în Peking şi *mulţĭ Europenĭ au fost omorîţĭ.*

Şeful escadrei germane din Taku anunţă cu data de 30 Iunie, că în 25 Iunie nu erau întregĭ decât edificiile ambasadelor germană, englesă şi francesă; că comandantul trupelor de apĕrare şi toţĭ strĕinii s'au retras la ambasada englesă; că *partea chinesă a Pekingului a fost prefăcută în cenuşă;* că afară de Peking tăbăresc 30,000 de soldaţĭ chinesĭ; că *vĕduva împărĕtésă s'a refugiat din Peking* şi, în fine, că situaţia este permanent critică, deórece, aşa se pare, o mare armată chinesă înainteză de către Tien-Cin.

Nu mai puţin însĕmnată este comunicarea, ce a primit'o directorul suprem al căilor ferate chinese dela comandantul suprem al armatei Chinei, generalul şi ministru de rĕsboiŭ *Junglu*. El dă ordin sĕ nu impiedece pe cât póte mijlocirea înaintării trupelor internaţionale spre Peking, fiind-că situaţia acolo este estrem de critică, *miliţia chinesă rĕstórnă tot ce póte.* Impĕratul, Ciungli-jamen şi principele Cing — ḑice el — *nu mai pot domina situaţiunea* Părerea generală este, că în Peking şi împrejurime bântue *rĕsboiul civil*, fiind-că o mare parte a trupelor chinese au trecut la partida principelui *Tuan*, care a luat puterea, şi numai o mică parte a rĕmas cu guvernul.

Ce va face Germania şi puterile?

Din *Berlin*, se anunţă, că în urma ultimelor evenimente se aştéptă cu mare nerăbdare decisiunile guvernului. In cercurile politice se vorbesce, că parlamentul va fi convocat.

Impĕratul *Wilhelm* a dat ordin, ca o parte a flotei de rĕsboiu sĕ se pregătéscă grabnic de plecare în China.

„Kölnische Zeitung" scrie, că în urma celor ce se petrec în China, puterile au datoria de a-se îngriji, ca pe viitor sĕ nu fiă scutită numai viaţa strĕinilor, ci guvernul chines sĕ fiă adus în posiţia de a împedeca repeţirea vătĕmării atât de ruşinóse a dreptului internaţional. Guvernul german îşĭ va face datoria.

„Echo de Paris" scrie, că puterile europene trebue sĕ se decidă a păşi energic, ér *„Aurore"* scrie, că urmarea inevitabilă a uciderii ambasadorului german va fi depărtarea împĕrătesei şi póte chiar împărţirea Chinei.

Japonesii sunt de altă părere. O telegramă, ce o primesce „Times" din Jokohama spune, că în Japonia este aḑĭ generală părerea, că din încurcăturile din China se vor nasce complicaţiunile cele mai marĭ, deóre-ce situaţia din imperiul chines este forte acomodată pentru a scóte la ivélă scopurile egoistice ale puterilor.

*

Marea întrebare ce se impune este, că, până când puterile se vor hotărî la un pas comun şi energic, ce se va intêmpla cu nenorociţii streinĭ din China? Chinesiĭ, cum am ḑis, se pregătesc la luptă pe viaţă şi mórte şi desfăşură tóte puterile, ca Europeniĭ înarmaţĭ sĕ nu pótă pĕtrunde în interiorul imperiului lor, unde misionarii şi creştinii sunt în cel mai mare pericul. Dér chiar de vor pĕtrunde, cine póte sĕ garanteze, că vestitul „concert" nu se va desconcerta în momentul, când va veni rêndul la împărţirea marei „plăcinte de orez" şi ast-tel revoluţia chinesă sĕ aibă consecenţele cele mai teribile pentru raporturile dintre statele europene?

SCIRILE ḐILEI.

— 21 Iunie v.

Reuniunea sodalilor românĭ din Sibiiu în adunarea sa generală dela 24 Iunie n. c. a proclamat, cu mare însufleţire, pe I. P. S. Sa metropolitul *Meţianu* ca *patron al sĕu.* Acum ni-se comunică din Sibiiu, că Dumineca trecută, după serviciul divin, comitetul Societăţii s'a presentat în corpore la I. P. S. Sa, aducêndu-i la cunoscinţă acest act prin graiul preşedintelui Reuniunei, d-l Victor Tordăşian. D-sa spuse, cum înainte cu 33 de anĭ, un mănunchiŭ de meseriaşĭ românĭ, ce

se aflau în Sibiiu, la îndemnul unui bărbat fruntaş al bisericei, au înfiinţat prima reuniune de meseriaşĭ românĭ, care a stat sub patronatul fericitului Şaguna şi a lucrat cu zel la formarea şi întărirea clasei nóstre de mijloc. Face apoi cunoscut I. P. S. Sale, că adunarea gen. a acestei reuniunĭ l'a proclamat cu mare entusiasm ce patron al sĕu şi-l rógă a primi acéstă sarcină. — I. P. S. Sa *Metropolitul* rĕspunse declarând, că „primesce cu bucuriă sarcina, de care harnica Reuniune îl face părtaş. şi că nu se va retrage nicĭ în viitor dela jertfele, ce le va puté aduce în ajutorul acestei cause“. Arată apoi importanţa meseriei şi idustriei, carĭ fac pe om independent şi pe lângă rolul însemnat în viaţa socială, jócă de multe-orĭ mare rol şi în politică. Preşedinţĭ, al republicei francese şi al Statelor-Unite, au fost aleşĭ dintre industriaşĭ. Face o reamintire asupra stărei deplorabile în care se afla mai înainte Sibiiul în privinţa meserioşilor şi-şĭ esprimă bucuria pentru progresele făcute; indémnă pentru acésta la recunoscinţa faţă de fericitul Şaguna, care a contribuit la înfiinţarea Reuniunei. Prin acésta I. P. S. Sa a arătat, că primesce patronatul. Membrii au aclamat cu multă însufleţire pe înaltul lor patron.

Scóla superióră de fete din Arad a fost cercetată în anul şcolar 1899/900 de 60 de eleve; din acestea au fost eleve interne 35, esterne 25. Elevele au posibilitatea de a asculta şi cursurile preparandiale şi a se cualifica — la dorinţă — pentru cariera de învĕţătóre. La finea anului acestuia au făcut esamen de pe cursul I pedagogic 10, de pe al doilea 8, de pe al treilea 8. şi de pe al patrulea 9 eleve; aceste din urmă au depus cu succes şi esamenul de cualificaţiune învĕţătoréscă, cu escepţia unei eleve, avisată la repeţirea esamenului din un obiect.

Principesa Maria a României a asistat ḑilele acestea la esamenele publice din mai multe institute. Duminecă A. S. Regală a fost la asilul „Elena Dómna“, unde a visitat esposiţia de lucru manual, apoi esposiţia de tablourĭ lucrate de eleve. In fine a asistat la esamenul din limba francesă. Principesa a fost întêmpinată cu imnul regal, cu buchete de florĭ etc. Marţĭ Principesa Maria a asistat la esamenele de fete a şcólei centrale dela Icónă, fiind însoţită de d-na colon. Presan.

Pelerinagiu la Rĕşinarĭ. Conform usului din trecut, astfel şi în acest an societatea de lectură „Andreiu Şaguna“, din incidentul aniversării morţii marelui Archiepiscop-Metropolit *Andreiu baron de Şaguna*, 16 Iunie, şĭ-a împlinit o scumpă şi sfântă datorinţă faţă de nemuritorul prelat. A esmis, spune „Tel. Rom.“, din sînul ei o comisiune de 7, în persónele membrilor: C. Flămênd, I. Cothişel, Il. Gonţea, G. Tulbure, I. Iancu, A. Moşoiu şi I. Sporea, care a mers la Reşinarĭ, unde pe mormêntul neuitatului Archipăstor a depus o cunună frumósă de florĭ, drept semn vĕḑut al omagiilor şi sentimentelor de recunoscinţă, ce-i păstréză.

Nouă partidă austriacă. Din Praga se anunţă, că foile cehice de acolo publică scirĭ positive despre formarea unei nouĕ partide, care va purta numele de „*partidă austriacă*“. Ea se va forma din fusiunea partidei poporale catolice cu partida social-creştină.

Consul austro-ungar înecat. La ministerul de esterne din Viena a sosit scirea, că consulul *austro-ungar* din *Ierusalim* s'a înecat în baia dela *Jaffa*. El se numesce Anton *Schafrat* şi avea etatea de 39 anĭ.

Scirĭ scolare. La gimnasiul de stat din Sibiu au fost în anul scol. 1899/900 cu totul 511 elevĭ, dintre carĭ 266 românĭ, adecă *majoritatea absolută*; gr. or. au fost 208, ér gr. cat. 63. De „masa studenţilor“ au beneficiat, între cei 50 studenţĭ, 33 dela acest gimnasiu. — Limba română s'a predat ca studiu estraordinar în câte două óre la sĕptĕmână scolarilor din clas. II—VIII în grupe de câte două clase. — La şcólele luterane din Reghinul săsesc s'au ţinut în ḑilele trecute esamenele anuale. In gimnasiul inferior au fost 138 elevĭ, dintre carĭ 57 germanĭ, 45 maghiarĭ şi *36 românĭ*, (12 ortodocşĭ şi 24 gr. cat.), ér în elementare dintre 225 elevĭ, au fost 159 germanĭ, 38 maghiarĭ şi *28 românĭ* (4 ortodoxĭ şi 24 gr. cat.) In şcóla de fete dintre 283 eleve, 220 au fost germane, 43 maghiare şi 20 române (3 ort. 17 gr. cat.) Astfel dintre 646 elevĭ abia au fost *84 românĭ*.

Căsĕtoriă. Dr. Valeriu *Branisce* şi Maria V. *Branisce* cununaţĭ. — Braşov, 17 (30 Iunie) 1900.

Proiectul de lege pentru colonisărĭ s'a pregătit deja în ministeriul de agricultură şi, după cum spun foile ungurescĭ, la tómnă va fi presentat camerei.

O nouă fabrică de sticlă în Treiscaune. Reuniunea minieră transilvană proiectéză înfiinţarea unei nouĕ fabricĭ de sticlă. Se ḑice, că pe hotarul comunelor Arpătac şi Racoşul de jos se află marĭ cantităţĭ de cvarţ, potrivit pentru fabricarea sticlei. Lucrările pregătitóre sunt de multă vreme în curgere şi se crede ca fórte probabil, că nu peste mult se va şi constitui o societate pe acţiunĭ pentru construirea nouei fabrice. A mai fost în comitatul Treiscaunelor o vechiă fabrică, care însĕ a fost silită sĕ-şĭ sisteze funcţionarea. Óre nu va păţi-o tot astfel şi proiectata fabrică?

Alianţa israelită din Viena publică prin „N. fr. Presse“ şi cel'alte ḑiare semite de acolo un apel pentru ajutorarea Evreilor din România, fórte infect şi tendenţios. El se începe cu cuvintele: „Un strigăt de durere a mai bine de 200,000 Evrei reduşĭ la nenorocirĭ nespuse pĕtrunde din România în tótă lumea“. Se vorbesce apoi, că Evreii în România sunt priviţĭ ca veneticĭ şi despoiaţĭ de tóte drepturile cetăţenescĭ; că li-ar fi închisă calea comerciului şi industriei, ba şi calea de a se cultiva în institutele de instrucţiă; că miseria acésta a fost agravată prin recolta rea a celor doi anĭ din urmă; că guvernul a pus pe Evrei ca „streinĭ“ pe tablourile muritorilor de fóme şi, decĭ, desperaţĭ, mii de Evrei sunt siliţĭ a emigra în lumea mare, decĭ datoria este a-i ajuta etc. — E vĕdită intenţiunea de a aţîţa în contra guvernului şi a stărilor din România, şi de-a resuscita ast-fel cestiunea evreéscă. Sperăm însĕ, că acésta nu va succede hahamilor.

Dela Bucurescĭ la Paris pe bicicletă. Sâmbătă, în 24 Iunie v. cunoscutul biciclist Pucher va pleca dela Bucurescĭ la esposiţia din Paris pe bicicletă. Duminecă Pucher va fi în Braşov, ér în ḑiua de 12 (25) Iulie la Paris.

Despre catastrofa din Hoboken (New-York) se comunică amĕnunte înfiorătóre din New-York. Focul a isbucnit Sâmbătă după amiaḑĭ în urma esplosiunei unui vas umplut cu arsenic. Docurile au luat imediat foc şi erau încinse în flacărĭ, când s'a dat alarma. In port se aflau multe corăbii marĭ. Pe corăbiile „Main“, „Saale“ şi „Bremen“ nu se aflau decât matrozĭ. Focul s'a estins cu celeritate aşa de mare, încât corăbiile „Main“ şi „Bremen“ au fost imposibil sĕ fiă trase. Corabia „Bremen“ s'a şi cufundat îndată. „Saale“ a mers până la insula Liberty, unde s'a cufundat şi ea. Multe corăbii încărcate cu bumbac au ars. Pericolul a produs a panică şi o învălmăşală, ce nu se póte descrie. Ómenii îşĭ pierduseră capul între foc şi apă. Mulţĭ din ei au ars total, alţii s'au înecat în apă. Catastrofa a mărit'o împrejurarea, că fiind ḑi de Sâmbătă, mulţĭ curioşĭ, bărbaţĭ, femei, şi copii umblau printre docurĭ şi corăbii. Salvarea fù aprópe imposibilă. Focul a tăiat calea ómenilor. Podurile portului luară flacărĭ şi de aici s'au aprins şi corăbiile. Cei-ce vĕḑură, că n'au altă scăpare, au sărit în Hudson, vrênd mai bine sĕ móră în apă, decât în foc. In interiorul multor corăbii se lucra, când pe bord mulţĭ fură mistuiţĭ de flacărĭ. După scirile din urmă *patru sute de ómenĭ* au căḑut jertfă. Cei mai mulţĭ s'au înecat vrênd sĕ se refugieze. Pagubele se urcă la *50 milióne* dolarĭ.

Un milion şi jumĕtate cărţĭ postale ilustrate. Din incidentul sĕrbărilor jubilare date în onórea memoriei inventatorului tiparului Gutenberg, în Maienţa, oficiul postal de-acolo a avut sĕ împartă nu mai puţin ca un milion şi jumĕtate cărţĭ postale ilustrate. Lucrul atât i-a îmbulzit pe amploiaţii dela postă, încât au fost necesitaţĭ a cere sĕ se aducă şi miliţiă în ajutorul lor. Un numĕr mai mare de cărţĭ postale ilustrate până acum nu s'a pomenit.

„Ediţia a IV-a“ din Cura de apă de preotul Kneip a apărut şi se găsesce de vênḑare la toţĭ librarii şi la editorul Ig. Hertz, Bucurescĭ. Atragem atenţiunea tuturor de-a nu confunda acéstă ediţiă cu ediţiile vechĭ, carĭ pórtă un simplu titlu, deóre-ce ediţia IV-a are 4 titlurĭ şi anume: 1) Cura de apă, 2) Cum trebue sĕ trăiţĭ, 3) Testamentul meu şi 4) Conferinţele publice. Preţul broşat fr. 3, legat fr. 4.

Avis pentru streinĭ. Odăi frumóse, bine aranjate, curate şi ieftine se pot închiria lunar la Villa Kertsch.

Literatură.

Din „Biblioteca poporală“ administraţiunei „Domeniului Corónei“ a apărut broşura a 15-a, care are următorul titlu: „***Indrumărĭ date agenţilor Domeniului Corónei*** de către *Ion Kalinderu*, doctor în drept dela facultatea din Paris, membru al Academiei Române“, — Cetitorii noştri vor înţelege din acest titlu, de ce natură este cuprinsul acestei broşurĭ. Ea conţine acele importante îndrumărĭ, ce d-l Kalinderu s'a obicĭnuit a-le da agenţilor de pe Domeniul Corónei în formă de circulărĭ şi din carĭ am reprodus şi noi mai multe. Ele sunt tot atâtea studii scrise cu temeiu şi cu fórte multă cunoscinţă de causă, în carĭ se tractéză diferite cestiunĭ, mai ales economice, apoi morale, higienice etc.

Opul acesta s'ar puté ḑice, că forméză în miniatură o oglindă a neîntrecutei activităţĭ, ce d-l Ioan Kalideru desfăşură cu atâta inimă şi devotament pentru luminarea şi îmbunĕtăţirea sorţii ţĕranului român. Cetitorii vor afla în el o lectură din cele mai instructive, mai practice şi folositóre.

*

In Tipografia M. Saidman din Bucurescĭ au apărut două broşurĭ tipărite elegant, una de 24, alta de 39 pag., datorite ambele d-lui *George G. Burghelé*, advocat şi publicist în Dorohoiŭ. Una dintre broşurĭ e întitulată: „***Rolul pressei în stat***“ şi este o interesantă conferenţă publică ţinută la 17 Ian. în Ateneul din Dorohoiŭ. Se face în ea reprivire asupra desvoltărei presei din diferitele state europene, şi apoi a pressei române în special. A doua broşură e întitulată: „***Fragmente istorice***“, tot atât de interesantă, ca şi cea dintâiŭ. Tratéză despre cele trei date însemnate din 1848: 27 Martie, care rechémă în memoriă protestarea Moldovenilor în contra domniei lui Mihaiŭ Sturdza şi a protectorului rusesc; 3 (15) Maiŭ, care revócă în memoriă marea adunare naţională dela Blaşiŭ, şi 11 Iunie, care ne amintesce lupta democraţiei din Muntenia, sprijinită de popor în contra domniei lui Bibescu Vodă şi a protectoratului rusesc.

ULTIME SCIRI.

Wilhelmshofen, 3 Iulie. Cu ocasia revistei trupelor trimise în China, împĕratul *Wilhelm* a ţinut un discurs de mare importanţă. El ḑise, că stindardul german fiind vătĕmat şi imperiul batjocurit, *acesta pretinde pedépsă şi rĕsbunare esemplară.* Raporturile s'au schimbat cu mare celeritate spre rĕu, aşa că adĭ *tóte statele civilisate trebue sĕ participe cu trupele lor la resolvarea conflictului.* — *Vĕ trimit* — ḑise împĕratul către soldaţĭ — *pentru pedepsirea nedreptăţii* şi **nu mĕ voiŭ linişti până când stindardul german,** *dimpreună cu stindardele celorlalte puterĭ*, **nu va fâlfăi pe zidurile Pekingului.** Trebue sĕ fiţĭ în raporturĭ de bună cameraderiă cu *Ruşii*, *Francesii* şi *Englesii* şi cu tóte naţionalităţile. Toţĭ Vĕ luptaţĭ pentru o causă: *civilisaţiunea*“...

Impĕratul şĭ-a amânat călĕtoria sa plănuită.

Londra, 3 Iulie. Pressa englesă se teme, că Germania, din iniţiativă propriă, va desfăşura o activitate energică, ceea-ce *va nasce rivalităţĭ între puterĭ*, din carĭ pot isvorî marĭ complicaţiunĭ.

Berlin, 3 Iulie. Impĕratul a chemat erĭ în *Wilhemshofen* numĕroşĭ oficerĭ din ministeriul de rĕsboiŭ şi din statul major, ca sĕ se sfătuéscă asupra cererii comandantului flotei germane din China, de a-se trimite în China o diviziă din contingentul de pe uscat. La consiliul acesta participă şi contele Bülow.

Paris, 3 Iulie. Tóte ḑiarele constată grava situaţiune în China. „Figaro“ ḑice, că Europa trebue sĕ se decidă la cele mai marĭ jertfe. Alte ḑiare se întrébă, ce atitudine vor lua puterile faţă cu *3—4 milióne Chinesĭ*, carĭ nu mai vor sĕ scie de lege şi autoritate.

Washington, 3 Iulie. Ministrul de marină a primit dela admiralul *Kempf* scirea, că după spusele unui curier din Peking, *Chinesii asediază ambasadele*, Europenii şĭ-au sfîrşit provisiunile, ambasadele americană, italiană şi olandesă au fost prefăcute în cenuşă, în Peking se află 20,000 de soldaţĭ chinesĭ şi afară de Peking tot atâţia. La Tien-Cin luptele continuă.

Petersburg, 3 Iulie. La statul major a sosit un comunicat, spunênd, că soldaţii chinesĭ bătuţĭ la Taku, dând mâna cu rĕsculaţii, *au nimicit calea ferată Port-Arthur-Mukden.*

Bruxella, 3 Iulie. Misionarii din *Seujt* au primit scirĭ, că în întréga Chină nordică până la provincia Mongolia bântue revoluţia.

Viena, 3 Iulie. Cercurile diplomatice de aicĭ cred, că *toţĭ ambasadorii din Peking au fost ucişĭ.*

Londra, 3 Iulie. Rĕscóla Boxerilor se estinde ḑi de ḑi, ameninţând tóte coloniile europene.

Din *Kobeko* se telegraféză, că Japonia mai mobiliséză 30,000. Sunt temerĭ, că Japonia se va încurca într'un conflict cu Rusia.

DIVERSE.

Ambasadoriĭ Satanei. — In suburbiul Saint Martin din Paris, locuesce un bĕtrân singuratic, care-şĭ petrece vremea cu spiritismul, fiă cetind cărţĭ speciale, fiă învêrtind mesele. De cât-va timp a început sĕ priméscă scrisorĭ bizare, împestriţate cu fraze latineştĭ şi formule diabolice. Cunoscuţii, cărora le a cerut sfat, l'au îndemnat sĕ se plângă poliţiei. Acésta, credênd că e vorba de o glumă, n'a dat importanţă faptului.

Intr'una din nopţile trecute însĕ, pe când bĕtrânul durmea, s'a pomenit cu două personagii negre de sus şi până jos, şi cu córne roşii fórte strălucitóre. S'au declarat ambasadorĭ ai Satanei, şi după ce i-au supus spre control scrisorile lor de acreditare i-au spus, că stăpânul lor e fórte indignat de obrăsnicia bĕtrânului de a se plânge poliţiei. Ca pedépsă, i-au cerut toţĭ banii câţĭ îi avea în casă, şi o scrisóre de scuză către Satana. Bietul moşneg a dat degrabă cei 10.000 lei de carĭ dispunea momentan, şi a scris şi scrisórea cerută.

A doua ḑi a povestit cunoscuţilor faptul, şi aceştia au pus poliţia în mişcare. Au fost arestaţĭ doi indiviḑĭ, pe carĭ bĕtrânul ḑice că-i recunósce.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărțĭ:

Scrierĭ economice.

Pentru economii de vite este de nepreţuit folos marele şi valorosul op **Zootechnia** sĕu cultura generală şi specială a vitelor, de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră din Bucurescĭ (Herĕstrĕu). Deşi am anunţat încă de astă-tómnă apariţiunea acestui preţios op, el n'a străbătut până acum în părţile de dincóce de Carpaţĭ. Adĭ însĕ se găsesce în deposit la Tipografia „A. Mureşanu“ în Braşov şi se póte trimite imediat orĭ cui îl cere. „*Zootechnia*“ este partea a treia din „*Manual de agricultură*“ al d-lui Maior, care a fost atât de călduros apreţiat din partea întregei presse române şi premiat şi din partea Academiei Române. „Zootechnia“ cuprinde *779 pag. format mare 4⁰* cu 225 figurĭ şi costă 8 coróne (cu posta recomandat 8 cor. 50 banĭ). Recomandăm economilor noştri de vite acéstă bogată scriere, până adĭ singură în felul sĕu în literatura română. Din *partea I* a Manualului: **Agrologia** sĕu „Agricultura generală“, 524 pag. à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 banĭ) — şi partea II, „**Fitotechnia**“ sĕu cultura specială a plantelor cu 611 pag. şi 202 figurĭ. Preţul 8 (cor., cu posta rec. 8 cor. 50 banĭ).

„Cartea Plugarilor“ sĕu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de *Ioan Georgescu.* Tractéză despre legumărit, gunoiŭ, lucrarea pământului, sĕmĕnăturĭ, vierit, pădurit, crescerea cailor, vitelor, galiţelor etc. Un esemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Acéstă carte a eşit numai acum de sub tipar.

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ şi pentru toţĭ iubitorii de acest ram al economiei, de *Constantin Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8⁰. Preţul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeinssen. *Ediţiunea a V-a.* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. şi costă 80 cr. (Cu posta 90 cr).

Cele mai de lipsă cunoscinţe despre ***Legea veterinară*** — o carte fórte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Conţine 134 pag. format mare şi costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr).

Cartea stuparilor sătenĭ de Romul *Simu.* Cu mai multe ilustraţiunĭ în text. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Preţul 40 cr. trimis francat.

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu e de cel mai mare folos practic şi, pe cât scim, în literatura nóstră de dincóce e singura scriere mai bună în acéstă materiă. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Vinurĭ din póme, de *Grigorie Halip.* prof. la şcóla agronomică din Cernăuţĭ. Este o carte de 96 pagine, în care se dau esplicaţii şi învĕţăturĭ amĕnunţite asupra modului, cum este a-se face tot feliul de vin şi must din felurite póme; carĭ póme sunt mai bune pentru facerea vinului şi cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Preţul 20 cr. (prin poştă 23 cr.)

*

Pentru comercianţĭ funcţionarĭ şi toţĭ ómenii de afacerĭ, precum şi studenţĭ putem recomanda următórele cărţĭ:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la şcóla română gr. or. din Braşov. Cartea e tipărită pe spesele „Albinei“ şi e menită a face marĭ servicii tuturor, carĭ au afacerĭ cu cambii poliţe). Preţul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr).

Idei fundamentale în economia politică. D-l *Ioan Socaciu*, vechiŭ profesor la scólele comerciale române din loc, a scos de sub tipar o nouă broşură sub titlul de mai sus, fiind adausă în partea a doua şi o *nouă teoriă sociologică*, care conţine lucrurĭ de interes scienţific deosebit mai ales pentru specialiştĭ. A cunósce ideile fundamentale ale economiei politice este fără îndoélă de mare interes pentru orĭ care cetitor inteligent. Preţul e 65 cr.

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu.* Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit, aşa ca sĕ fie înţelese de orĭ şi cine; de-asemenea modul de calculare al intereselor la băncĭ şi teoria conturilor curente. Preţul 40 cr. plus 3 cr. porto.

„Curs complet de corespondenţa comercială“, de *I. C. Panţu.* Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi spediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede şi cupóne etc. Preţul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din ***Contabilitatea duplă*** de *I. C. Panţu*, prof. la şcóla comercială superióră din loc. Tractéză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple, pe carĭ studiindu-le cu atenţiune, póte orĭ şi cine sĕ înveţe contabilitatea, adecă ţinerea socotelelor în economia proprie şi în afacerile comerciale. Preţul 50 cr. + 5 cr. porto.

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu.* Acéstă nouă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.*

La creditul cambial s'a întrodus o afacere de patru lunĭ, trecută în registrele principale şi auxiliare după metodul usitat la noi, precum şi după metodul numit frances, întocmai aşa, după cum se întrebuinţéză în practică, arătându-se încheerile lunare şi încheerea anuală.

La afacerile de bancă, după o împărţélă sistematică a afacerilor, s'a esplicat scontul de cambii şi reescontul, afacerĭ cu monete, avansurĭ pe efecte publice (lombard); împrumuturĭ pe alte gagiurĭ (marfă etc.) şi depunerile spre fructificare. Esplicările s'au făcut la singuratice casurĭ şi apoi s'au combinat la micĭ afacerĭ, carĭ duréză trei şi şése lunĭ, arătându-se încheerea într'un Maestru tabelar şi la urmă arătându-se trecerile, aşa după cum se întêmplă în practică, în registre principale şi auxiliare.

Preţul este 2 coróne + 10 banĭ porto. De vêndare în Braşov: la Tipografia „A. Mureşianu“ şi la Librăria N. Ciurcu. In Sibiiu: la Librăria archidiecesană. — Atragem atenţiunea publicului nostru, îndeosebĭ a celor ce se ocupă cu afacerĭ comerciale, precum şi a membrilor din direcţiunile băncilor nóstre şi a funcţionarilor acestora, asupra acestei lucrărĭ de neapĕrată trebuinţă.

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.60
Renta de coróne ung. 4%	91.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.75
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.50
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	158.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.55
Renta de hârtie austr.	97.25
Renta de aur austr.	116.—
Losurĭ din 1860.	134.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.26
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	717.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	687.25
Napoleondorĭ	19.29
Mărcĭ imperiale	118.55
London vista	242.30
Paris vista	96.45
Rente de coróne austr. 4%	97.35
Note italiene	90.90

Cursul pieţei Braşov.

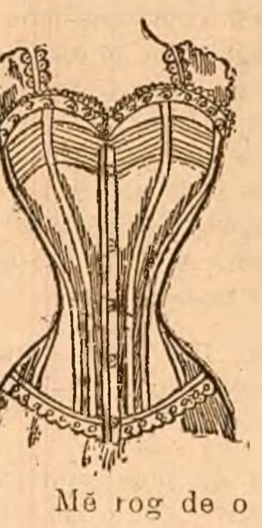
Din 4 Iulie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.18	Vênd.	19.22
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	19.—
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.26
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

ANUNCIURI
(inserţiuni şi reclame)

sunt a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans.“

Deschidere de atelier nou!

Aduc la cunoscinţa On. public, **că am deschis** în **Strada Vămii nr. 28**, vis-a-vis de biserică **un**

Atelier pentru Corsete (specialităţĭ) **de Viena şi Paris,**

unde se efectuéză după măsură tóte fasónele de **Corsete, Ajour, Batist, Seintur**, ce absórbe transpiraţiune, de a se ţiné drept, **Corsete** de casă şi de Velociped.

Mĕ rog de o cercetare numĕróse

B. Goldstein.

Reparaturĭ se primesc.

Pentru SESONUL de Primăvară şi Vară 1900

925.23—40

STOFE veritabile de Brün.

Un coupon de metri 3.10 lungime pentru un costum complet roc, pantaloni şi giletcă **costă numai**	fl. 2.75, 3.70, 4.80	din stofă bună
	fl. 6.— şi 6.90	mai bună
	fl. 7.75	fină
	fl. 8.65	mai fină
	fl. 10.—	fórte fină

(lână curată.)

Un coupon pentru costum de salon **fl. 10.—** cum şi **stofe** de pardiseurĭ, **Loden** pentru turistĭ, **Kamgarn** fin etc. etc. — Trimite cu preţurile fabricei renumita şi cunoscută ca solidă şi reela fabrică de postavurĭ

SIEGEL-IMHOF in BRÜNN.

— Mostre gratis şi franco. Liferaţie conform mostri se garantéză. —
Avantagiile clienteli private, a comanda direct la firma de sus, sunt marĭ.

TIPOGRAFIA A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕḑut cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta **orĭ-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint şi colori.	REGISTRE şi IMPRIMATE pentru tóte speciile de serviciurĭ
CĂRŢĪ DE SCIINŢĂ, LITERATURĂ ŞI DIDACTICE	BILANŢURĬ.
STATUTE.	*Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisorĭ.*
FOI PERIODICE.	*Couverte, în totă mărimea.*
BILETE DE VISITĂ diferite formate.	TARIFE COMERCIALE, *INDUSTRIALE, de HOTELURĬ şi RESTAURANTE.*
PROGRAME ELEGANTE.	PREŢURĬ-CURENTE ŞI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ după dorinţă şi în colori.	BILETE DE INMORMÊNTARI.
ANUNŢURĬ.	

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inuluĭ Nr. 30, etagiul I,** către stradă. — **Preţurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiascĕ a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiascĕ a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultima.

Administraţ. „Gaz. Trans.“